

Εγχώριο και εθνικό προϊόν (εισόδημα) μετρούμενα από την πλευρά της τελικής ζήτησης

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

- Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ ή GDP)

- $GDP = C_p + I_p$ (1)

όπου:

- C_p = Η ιδιωτική κατανάλωση των καταναλωτικών προϊόντων παραχθέντων την περίοδο που μετράμε το ΑΕΠ
- I_p = Οι ιδιωτικές επενδύσεις, δηλ. δαπάνες για σχηματισμό και απόκτηση νέου παγίου κεφαλαίου που έγιναν την περίοδο που μετράμε το ΑΕΠ
- Χρειάζεται προσοχή στον ορισμό της τελικής κατανάλωσης C και πως διαφοροποιείται από άλλες αγορές ίδιων προϊόντων
  - ❖ Π.χ. Το αλεύρι που αγοράζει ένα νοικοκυριό για να μαγειρέψει είναι δαπάνη που ανήκει στην κατανάλωση (C) ενώ αυτό που αγοράζει ο φούρνος όχι

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

- ❖ Για τον φούρνο το αλεύρι αποτελεί συντελεστή παραγωγής για το ψωμί που παράγει
  - ❖ Η αξία του αλευριού είναι ενσωματωμένη στην αξία του ψωμιού ως κόστος παραγωγής
  - ❖ Αν υπολογισθεί στην κατανάλωση (C) το κόστος του αλευριού ως ενδιάμεση εισροή, θα κάνουμε **διπλομέτρημα**.
- Στον υπολογισμό της κατανάλωσης (C) λαμβάνουμε υπόψη μόνο τη **δαπάνη για την αγορά καταναλωτικών προϊόντων** και **όχι** δαπάνες για την αγορά προϊόντων (εισροών) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή άλλων προϊόντων
  - Το κόστος ενός συντελεστή παραγωγής περιλαμβάνει το κόστος των συντελεστών παραγωγής σε όλα τα προηγούμενα στάδια παραγωγής
    - ❖ Το κόστος όλων των συντελεστών παραγωγής σε όλα τα στάδια παραγωγής ενσωματώνεται στην **τιμή του τελικού προϊόντος**

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

- Οι επενδύσεις (I) περιλαμβάνουν δαπάνες για κατασκευή, σχηματισμό ή αγορά και απόκτηση επενδυτικών (κεφαλαιουχικών πάγιων) αγαθών:
  - νέες κτηριακές εγκαταστάσεις επιχειρήσεων
  - νέα μηχανήματα, κλπ.
- Στον υπολογισμό της επένδυσης (I) **δεν** λαμβάνουμε υπόψη τα επενδυτικά αγαθά που χρησιμοποιούνται ως **ενδιάμεσες εισροές** στα διάφορα στάδια παραγωγής
  - ❖ Πάγιες ή κεφαλαιουχικές εισροές θεωρούνται εκείνες που έχουν διάρκεια ζωής πέρα από ένα διάστημα (π.χ. ένα έτος) που ορίζουμε.
- Οι εθνικές στατιστικές αρχές είναι υπεύθυνες για την κατάταξη των εμπορευμάτων και των δαπανών επί αυτών είτε ως **κατανάλωση (C)** είτε ως **επένδυση (I)** είτε ως **ενδιάμεσες εισροές**.
- Στην ΕΕ: **European System of Accounts (ESA)**

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

- Στο ΑΕΠ καταγράφονται δαπάνες επί του τελικού προϊόντος (καταναλωτικού ή επενδυτικού) που πραγματοποιούνται για **πρώτη φορά** την περίοδο μέτρησης του ΑΕΠ
- **Δεν καταγράφονται** ως τελικές δαπάνες στο ΑΕΠ:
  - ❖ *Δαπάνες επί μεταχειρισμένων προϊόντων που καταγράφηκαν σε ΑΕΠ προηγούμενων περιόδων*
  - ❖ *Αγορά τίτλων ιδιοκτησίας που αποτελούν δαπάνες με τις οποίες αλλάζουν απλώς ιδιοκτησία τελικά προϊόντα τα οποία έχουν καταγραφεί ως δαπάνη στη ίδια ή προηγούμενες περιόδους*

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

- Ένα 'πρόβλημα' που μπορεί να δημιουργηθεί είναι όταν το τελικό προϊόν παράγεται σε μια περίοδο t αλλά δεν γίνεται η δαπάνη για την αγορά του την ίδια περίοδο t για πρώτη φορά
- Σε αυτές τις περιπτώσεις προσθέτουμε στην εξίσωση (1) τη μεταβολή των αποθεμάτων (ΔN)
- **$GDP = C_p + I_p + \Delta N$** (2)
- Εάν κάποια περίοδο αργότερα ($t+1$) γίνει για πρώτη φορά δαπάνη επί του τελικού αυτού προϊόντος, η δαπάνη αυτή θα εισέλθει στο C ή I της περιόδου $t+1$ και παράλληλα θα μειωθούν τα αποθεματικά με το ίδιο ποσό (-) ΔN .
- Αν το απόθεμα καταστραφεί ή φθαρεί χωρίς να πωληθεί τότε έχουμε μείωση κατά (-) ΔN για την περίοδο που έγινε η φθορά.
- Γενικά, όταν εργαζόμαστε με χρονοσειρές και μετράμε ετήσια ΑΕΠ, οι όροι ΔN είναι μικροί.

(α) Κλειστή οικονομία χωρίς κράτος

Καθαρό Εγχώριο Προϊόν (ΚΕΠ)

- Την περίοδο μέτρησης του προϊόντος (εισοδήματος), το υπάρχον πάγιο κεφάλαιο (κεφαλαιουχικός εξοπλισμός από επενδύσεις τη ίδιας και προηγούμενων περιόδων) υφίσταται **απόσβεση αξίας D**.
- Το ΚΕΠ ισούται με το ΑΕΠ της περιόδου αν αφαιρέσουμε τις αποσβέσεις D:

$$\text{ΚΕΠ} = \text{GDP} - D = C_p + I_p - D \quad (3)$$

όπου

- $I_p - D =$ καθαρές ιδιωτικές επενδύσεις

(β) Κλειστή οικονομία με κράτος

- Στην Εξ.(1) πρέπει να συμπεριλάβουμε τις τελικές δαπάνες του κράτους:
  - ✓ δαπάνες επί του καταναλωτικού προϊόντος (C_g)
  - ✓ δαπάνες για επενδύσεις, δηλ. για πάγιο κεφάλαιο (I_g)
    - ✓ Εδώ πέραν του σχηματισμού ή αγοράς παγίων κεφαλαίων για τις κρατικές επιχειρήσεις υπολογίζουμε και τα **δημόσια έργα 'υποδομής'**

Εξ.(1) ->

$$\mathbf{GDP = (C_p + C_g) + (I_p + I_g) = C + I} \quad (4)$$

και

$$\mathbf{ΚΕΠ = (C_p + C_g) + (I_p + I_g) - D = C + I - D} \quad (5)$$

όπου

$$\mathbf{I_p + I_g - D = καθαρές συνολικές επενδύσεις}$$

(γ) Ανοικτή οικονομία χωρίς κράτος

Εξ.(1) ->

$$\mathbf{GDP = C_p + I_p + (X - M)} \quad (6)$$

όπου

- **X** = εξαγωγές όλων των προϊόντων και υπηρεσιών, **ασχέτως δηλαδή αν τώρα είναι τελικά προϊόντα ή όχι**
- **M** = εισαγωγές **όλων** των προϊόντων και υπηρεσιών

και

$$\mathbf{ΚΕΠ = GDP - D = C_p + I_p - D + (X - M)} \quad (7)$$

όπου

- **I_p - D = καθαρές ιδιωτικές επενδύσεις**

(γ) Ανοικτή οικονομία χωρίς κράτος

Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

$$= \text{GDP} + R^d - R^f$$

$$= C_p + I_p + (X - M) + R^d - R^f \quad (8)$$

όπου

- R^d = μεταβιβαστικές πληρωμές προς την ημεδαπή από την αλλοδαπή
  - ✓ *εμβάσματα μεταναστών ή ναυτικών, δωρεές, μεταφορά κερδών από δραστηριότητες στην αλλοδαπή κλπ.*
- R^f = μεταβιβαστικές πληρωμές από την ημεδαπή προς την αλλοδαπή
  - ✓ *μεταναστευτικά εμβάσματα προς το εξωτερικό, μεταφορά κερδών επιχειρήσεων στο εξωτερικό κλπ.*

Καθαρό Εθνικό Εισόδημα

$$= \text{Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα} - D$$

$$= C_p + I_p - D + (X - M) + R^d - R^f \quad (9)$$

(δ) Ανοικτή οικονομία με κράτος

- $GDP = (C_p + C_g) + (I_p + I_g) + (X - M)$ (10)

- $ΚΕΠ = GDP - D = (C_p + C_g) + (I_p + I_g) - D + (X - M)$ (11)

- Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

$$= (C_p + C_g) + (I_p + I_g) + (X - M) + R^d - R^f \quad (12)$$

- Καθαρό Εθνικό Εισόδημα

$$= (C_p + C_g) + (I_p + I_g) - D + (X - M) + R^d - R^f \quad (13)$$